

AZ OKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM SZEMLELTETŐ FILMKIRENDELTSÉGE

filmdia sorozatából

88. szám.

D É L - A F R I K A .

Földrajzi sorozat: 25

Készült: 1953. évben.

1. Délafrikai-tengerpart. Délafrika keleti partvidéke lépcsőzetesen lejt a tenger irányába. A part mentén alacsonyabb sáv húzódik végig, dombos vidék mocsaras térszinnel. Tavakat rekesztenek el a tenger turzásai, melyeken már a fák is megjelennek. Ilyen a part Beira vidékén is.

2. Az afrikai tábla pereme. A délafrikai táblás partvidék meredeken, gyakran vetődésekkel esik a tenger vizében. Alul gránit, felül a szilurkorszak homokkőve építi fel a hegyeket. Szépen látható a vízszintes rétegezettség. A hegység oldalában a Jóreménység foknál futó autót huzódik.

3. Részlet a Draken hegységből. A fantasztikus sziklaormok Natal és Transval határán emelkednek. A képen jól láthatók a tábla vízszintes rétegei, melyet a pusztító erők kicsipkéztek.

4. A Fokföld ókori hegytömege. Afrika ókori kristályos anyaga délen vetődésekkel magasra emelkedett. A helyenkint fedetlen hegytömegek erősen pusztulnak a hőmérséklet és a csapadék együttes hatására. A Fokváros közelében keletkezett s a képen látható Rocky kanyon, melyben vasut visz s ahol a növényzet megkezdte hódító munkáját.

5. A Karru-medencék. A párkányhegyek magas peremei fogják közre a délafrikai medencéket. A mérsékelt mediterrán éghajlatu területen európaiak belterjes mezőgazdálkodást folytatnak.

6. A Tábla-hegy. Afrika déli csucsán meredek peremmel szakad le a tábla, mely a tenger felől hegynek látszik. A keskeny parti síkságon Délafrika egyik nagy kikötővárosa: Fokváros terül el.

7. Dél nyugatafrikai száraz folyómeder. A Nagy Nama föld magas fensíkján kevés a csapadék. A ritkán hulló bőségesebb esőviz időszakos vizü fejletlen mederben folyik. Az év nagyobb részében száraz medernél azonban növények, ritkásan fák is jelentkeznek.

8. A Kalahári. Délafrika félsivatagja. A talajt nem borítja összefüggő fűtákaró, helyenkint felszínre bukkan a sívó homok. Csak itt-ott élénkíti egy-egy akácféle a táj sivár egyhanguságát. A háttérben a nagy szárazság miatt oly gyakori "préritüz" füstoszlopa látszik.

9. Oranje folyó. Kopár hegyvidékek között folyik felső folyásánál az Oranje. A folyó jobbról lép a képbe és balra hagyja el. Szemben száraz, homokos aszóvölgy látszik. A parton gyéren települnek a fák, az erdőség ezen a területen még hiányzik a kevés csapadék miatt.

10. A Zambézi kanyonja. A Zambézi örvénylő vize szűk kanyonba szorul a háttérben látszó Viktória-vizesés után. A víz mellett felhalmozódott törmelék az aprózódás folyamatát jelzi. A kanyon sötét bazalt falait állandó vizpárában élő sűrű növényzet borítja be.

11. A Viktória-vizesés. A Zambézi ezen a szakaszon kemény kristályos kőzetbe fut, melyet bazalt tönk vált fel. A folyó a kristályos tönkön nem tudta medrét bevágni s ezért széles sekélyes mederben folyik. Innen zuhan le 119 m. magas vizeséssel a hasadásokkal felszabadult bazalt 40-100 m. széles kanyojába. A hatalmas víztömeg fülsiketítő zajjal, magas párafelhővel esik le. A felvétel a szakadék nyugati végéről készült.

12. Belső sztyepterület. A belső magasföld gyér csapadéku területén sztyeppnövényzet fejlődik. A felszíni vizek mentén már gyéren fák is megjelennek. A kép Kimberley vidékéről való, a víz mellett egyszerű farm épült.

13. A keleti erdőség. Délafrika száraz erdőrésztét mutatja a kép a Zambézi közelében. Bár az erdő nem áthatolhatatlan sűrűségű, mégis dus, bokros aljnövényzete van. A kép baloldalán fatörzsekre felkuszó liánok láthatók, a középső háttérben pedig 40-50 métert elérő magas törzsű fák.

14. Mahagoni. Dél-Rhodézia erdőségében sok olyan fa él, melyet másutt nem találunk meg. Ilyen a barna mahagoni fa is, mely 50 méter magasságot ér el.

15. Belső település. Rhodézia belső fensíkja sziklafalainak természetadta lehetőségeit is felhasználják, a néger településeknél. Mellettük épül fel a kraal, a falu, melyet még külön növényövel védenek. Minden kis lehetőséget felhasznál a lakosság faluja védelmében.

16. Pretoriai gyémántbányák. Az első gyémántbánya képét látjuk Transvalban, Pretória közelében. Itt találták a híres Culinan gyémántot 1905-ben. Az előtér értékes kőzetanyagát a háttérben füstölő kéményű mosótelephez szállítják, majd a kimosott anyagot elszállítva felhalmozzák.

17. Platina lelőhely. A híres Vaal-folyó vidékét mutatja a kép, ahol 1924-ben, miközben aranyat akartak kimosni a homokból, platínára bukkantak. A transváli platina is egyelőre még az imperialisták profitját növeli.

18. Johannesburgi aranybányák. A kép jobboldalán a kimosott, bucába halmozott kvarchomok látható, baloldalon az aranyat tartalmazó homoktérzin, melynek bányászása terraszosan történik. Középső háttérben aranymosó látszik.

19. Munkáslakások. A kimberley bányák munkásainak nyomortanyáit mutatja a kép. A háttérben lévő deszkabarok szobáiban kezdetleges fapriccseken 15-20 munkás lakik összezsúfolva. Egy-egy lakáshoz egy, a szabadban elhelyezett főzőhely tartozik. A kép jól mutatja a konyha szegényes felszerelését. Anagyfoku kizsákmányolás emberinek alig mondható életmódra kényszeríti az afrikai bányák színes munkásait.

20. A bányavidék elzárása. Háromszoros drótkerítés védi a kimberley-i bányavidéket. A kerítés drótjaiban villamosáram kering. Az imperialisták így őrzik zsákmányukat; nemcsak a behatolást akadályozzák meg, hanem az eltávozást is a bányavidékről.

21. Kukorica a néger gyermekek csemegéje. Rhodéziában fő táplálék a kukorica. Az afrikai benschülöttek millióinak fő tápláléka. Néhány helyen háromszor is megterem évente. A gyarmati elnyomás nemcsak nem fejlesztette a nép életlehetőségét, hanem gyermekeik örülnek, ha ehhez az egyoldalú táplálékhoz elegendő mennyiségben jutnak hozzá.

22. Juhtenyésztés. A kontinens déli részének szárazabb fensíkjain óriási méretű juhtenyésztés folyik. A tipusos félsivatag ritkás fáival, gyér bokraival csak az igénytelen juhoknak tud élelmet biztosítani. Távolabb az ókori lankás hegyvidékemelkedik.

23. Kávé és banánültetvény. Délafrika csapadékos keleti partvidékén mindjobban igyekszik megvetni lábát a fehér ember. A természetes növénytakaró visszaszorításával ültetvényeket létesít s a fekete emberek szinte ingyenes munkájával biztosítja a maga gazdagságát. Jellegetes kávé és banánültetvényeket látunk az ősi növényvilág közepette.

24. A Fokváros kikötője. Afrika legdélibb partján épült nagy kikötőváros. A légi felvétel előterében a mólókkal körülzárt kikötőt látjuk. Mögötte a keskeny parti sávon terül el a város, melyre az afrikai tábla meredek pereme tekint alá.

25. Johannesburg. Világvárosi kép felhőkarcolókkal: a főváros cityje. Ezek a felhőkarcolók is az afrikai föld és nép kirablásából épültek.

Készült a Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalatnál
Felelős vezető: Bojkovszky Lajos